

Estètica

“La revista ‘Time’ acaba de publicar un número extra sobre els darrers cinquanta anys d’història d’Europa. I resulta que, a part d’una foto antiga de Picasso, les úniques aportacions espanyoles a aquesta història són ‘The Spanish Sinatra’ Julio Iglesias, i el ‘Colonel’ Antonio Tejero Molina, autor de ‘The Coup that failed’.”

Quan jo estudiava Filosofia, a la universitat, vaig aprovar l’assignatura d’Estètica pel procediment següent: em vaig aprendre de memòria textos de Plató en grec i de Hegel en alemany, i els anava introduint al qual, entre les vaporoses vaguetats del programa. Eren exàmens orals, el professor no devia entendre una paraula d’alemany ni de grec, i finalment em va posar un notable. Ni aquell pobre home que feia de professor, ni Plató, ni Hegel, ni jo, sabíem què era això de l’estètica. Jo sé que és una paraula grega que ve d’un radical relacionat amb la idea de sensibilitat o percepció: la mateixa arrel d’anestèsia, per exemple. La major part dels ciutadans, però, estan raonablement convençuts que l’estètica és tot això de la bellesa i si volem continuar endavant la cosa es complica, perquè la bellesa és un misteri molt gran i totalment irreductible a teories. Perfectament reductible a pràctiques, això sí, des dels gabinets d’esteticianes, passant per la psicoestètica de l’insigne professor Munoz Espinalt (a la independència per la perruqueria nacional), i arribant fins a “*Dictadores del gusto. Quién marca la estética en España*”, informe especial del setmanari o suplement dominical més llegit, o fullejat, pel públic il·lustrat de la monarquia.

Deu ser que a mi sempre m’ha costat molt deixar que em dicten el gust, deu ser que jo l’estètica ja la tenia molt marcada per la història de l’art, per haver llegit massa els clàssics, i per un excés d’amor a les fulles mortes, a la Roma barroca i a la pintura de Vermeer de Delft. Deu ser això o qualsevol altra cosa, però dels vint-i-sis noms de dictadors del gust d’Espanya que exposa el dominical o setmanari, la meitat no sé qui són, de l’altra meitat la meitat no m’interessen, i de tots plegats l’únic que em desperta ressonàncies positives és l’arquitecte Rafael Moneo: per aquest senyor sí que em deixaria dictar una mica el gust, pels altres vint-i-cinc, no. No dic que ells no en tinguen, ni que no siga bo, el seu gust, dic que no me’l deixaria dictar per cap dels dissenyadors d’indumentària o de productes industrials, ni pels pintors, ni per l’únic escriptor que hi apareix, ni per la Fura dels Baus, ni pel senyor Vallcorba,

ni pels publicitaris, i ni tan sols, *sorry*, per Carles Santos o per Enric Satué, que fa les cobertes dels meus llibres. Potser quan anava a l’escola elemental em van fer passar tantes hores escrivint al dictat (saludable disciplina, d’altra banda, i desapareguda amb nefastes conseqüències) que ara tolere difícilment que em dicten res. De manera que vaig per la vida sense estètica declarada, entenc molt poc de teatre, la moda femenina sol interessar-me bastant més pel contingut que pel continent, la indústria dels penjolls i altres accessoris em deixa bastant indiferent, i la meua sensibilitat es troba més confortada i satisfeta en una església gòtica, si pot ser amb una mica d’olor a cera i a encens, que en un museu d’art contemporani, què hi farem. I tanmateix, a casa, tots els quadros o litografies que tinc penjats per les parets (a casa meua hi ha moltes parets i molts quadros) són rigorosament “contemporanis”, Ràfols Casamada i tot això. I per acabar-ho d’adobar, m’agraden. O siga, que en matèria d’estètica sóc un desastre, que és el que volia demostrar.

Un afegit curiós: de la llista dels vint-i-sis dictadors del gust d’Espanya, n’hi ha nou de Barcelona, cap de València i un de Tarragona, més un de Vinars, un de Mallorca, un de la Vila-vella i un(a) d’Elda. O siga, catorze dictadors d’aquestes parts, i a penes una dotzena repartits per la resta de les parts que més pròpiament es diuen Espanya. Un d’aquesta dotzena, publicitari, de Madrid, modern, afirma: “*Olé los toreros, folclóricas, macarras, calzonazos, fantasmas, marujas, “pinchas bravas”, y tantos otros españoles que nos hacen diferentes... En la época de las leyes europeas y de la moneda única, la estética española se reafirma en su existencia*”. Amb aquestes paraules inspirades, es tanca el reportatge. I un altre afegit: la revista *Time* acaba de publicar un número extra sobre els darrers cinquanta anys d’història d’Europa. I resulta que, a part d’una foto antiga de Picasso, les úniques aportacions espanyoles a aquesta història són *The Spanish Sinatra* Julio Iglesias, i el *Colonel* Antonio Tejero Molina, autor de *The Coup that failed*. Que és el que jo no volia demostrar, però queda demostrat igualment. “*La estética española se reafirma en su existencia*”.